

Висновки. Об'єктивно так склалося, що зерно є найбільш важливим видом продовольчих ресурсів і «провідником» у розвитку інших галузей (тваринництво, харчова промисловість та ін.). Саме тому зернопродукування в усіх відношеннях визнано як невід'ємний атрибут формування продовольчої безпеки, а також валового національного продукту й валової продукції галузі сільського господарства (приблизно четверта частина у вартісному вираженні). Закріплення ж за Україною статусу стабільного світового виробника – лідера на зерновому ринку, дає підстави стверджувати, що у підприємств зернопродуктового підкомплексу, особливо виробничої складової, величезні можливості, до того ж потенціал ще далеко не використаний. Висока ж ефективність виробництва досягається за рахунок високого рівня мотивації виробника до продукування зерна.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Балабанов О. Зернопродуктовий під комплекс України: територіальна структура та організація / О. Балабанов. – К.: Вища школа, 1998. – 164 с.
2. Бойко В.І. Зерно і ринок : монографія / В.І. Бойко. – К. : ННЦ ІАЕ. – 2007. – 312 с.
3. Забуранна Л.В. Економічна ефективність виробництва зерна та шляхи її підвищення в сільськогосподарських підприємствах / Забуранна Л.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 3. – С. 55.
4. Калетнік Г.М. Територіальна організація зернопродуктового комплексу регіону та напрями його удосконалення: [Монографія] / Г.М. Калетнік, Т.В. Пєпа, В.М. Ціхановська. – Вінниця: Вінницька газета, 2010. – 180 с.
5. Кобута І.В. Особливості аграрної політики Європейського Союзу на зерновому ринку / І.В. Кобута // Економіка АПК. – 2006. – № 5. – С. 110-118.
6. Колодійчук В.А. Галузеве позиціонування зерно продуктового комплексу України // В.А. Колодійчук // Економічний часопис ХХІ 9-10 (11), 2014. – С. 45-48.
7. Лобас М.Г. Розвиток зернового господарства України: [монографія] / М.Г. Лобас. – К.: Аграрний інститут НВАТ «Агроінком», 1997. – 449 с.
8. Мармуть Л.О. Проблеми інвестиційного забезпечення зерно-продуктового підкомплексу регіону / Л.О. Мармуть // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв. – 2002. – № 2. – С. 3-7.
9. Пасхавер Б. Продовольчий аспект подолання бідності / Б. Пасхавер // Економіка України. – 2004. – № 10. – С. 71-76.
10. Пасхавер Б. Рентабельність агросфери / Б. Пасхавер // Економіка України. – 2004. – № 2. – С. 73-82.
11. Черевко Г.В. Економіка зернопродуктового комплексу АПК / [Г.В. Черевко, П.М. Гарасим, В.А. Колодійчук, Т.Р. Козак, О.Р. Шпик, А.П. Гарасим, А.А. Колодійчук]. – Львів: Українські технології. – 2000. – 198 с.
12. Шпикуляк О.Г. Формування і розвиток ринку зерна в Україні [Шпикуляк О.Г., Воскобійник Ю.П., Саблук Р.П., Овсянніков О.В.]. – К. : ННЦ ІАЕ, 2008. – 190 с.
13. Шпичак О.М. Давайте працювати на ринку зерна без шарахань в різні боки / О.М. Шпичак // Зерно і хліб. – 2005. – № 4. – С. 3-5.
14. Шпичак О.М. Економіко-організаційні проблеми якості сільськогосподарської продукції та продовольства / О.М. Шпичак // Економіка АПК. – 2010. – № 11 (193). – С. 51-59.
15. Гайдучий П.І. Аграрна реформа Л.Д. Кучми в Україні / П.І. Гайдучий. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2015. – 448 с.

УДК 330.342.3

Пинда Ю.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту
Львівського університету бізнесу та права*

ОБГРУНТУВАННЯ СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ У ДОМІНАНТНИХ ГАЛУЗЯХ ТА СЕКТОРАХ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У статті окреслено теоретичні засади дослідження технологічних зрушень як вагомого чинника розвитку. Визначено структурні зміни, що відбувалися у валовому внутрішньому продукті в розрізі видів економічної діяльності та обгрунтовано структурні зрушення у домінантних галузях та секторах економіки. Виявлено найбільший структуроутворюючий вплив на валову додану вартість України протягом 2001–2013 рр.

Ключові слова: структурні зрушення, розвиток, домінантні галузі та сектори економіки, будівництво, економіка.

Пинда Ю.В. ОБОСНОВАНИЕ СТРУКТУРНЫХ СДВИГОВ В ДОМИНАНТНЫХ ОТРАСЛЯХ И СЕКТОРАХ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

В статье очерчены теоретические принципы исследования технологических сдвигов как весомого фактора развития. Определены структурные изменения, которые происходили в валовом внутреннем продукте в разрезе видов экономической деятельности, и обоснованы структурные сдвиги в доминантных отраслях и секторах экономики. Обнаружено наибольшее структурное влияние на валовую добавленную стоимость Украины в течение 2001–2013 гг.

Ключевые слова: структурные сдвиги, развитие, доминантные отрасли и секторы экономики, строительство, экономика.

Pynda Y.V. A GROUND OF STRUCTURAL CHANGES IS IN DOMINANT INDUSTRIES AND SECTORS OF ECONOMY OF UKRAINE

In the article outlined theoretical principles of research of technological changes as a ponderable factor of development. Certainly structural changes which took place in a gross domestic product in the cut of types of economic activity and grounded structural changes in dominant industries and sectors of economy. Found out most structural influence on the gross value added of Ukraine during 2001–2013.

Keywords: structural changes, development, dominant industries and sectors of economy, building, economy.

Постановка проблеми. Сталий соціально-економічний розвиток країн значною мірою визначається еволюцією технологічних парадигм (укладів), що

зумовлює особливості конкурентних переваг національних економік у контексті глобалізації. Еволюційний розвиток економічних систем різних країн

вносив значні корективи у господарські процеси, удосконалюючи їх від доіндустріальних до постіндустріальних форм суспільних відносин, та поступово ускладнював за технологічним критерієм зв'язки між структурними елементами суспільної системи.

Актуальність теми. Ще із витоків здобуття незалежності 1991 р. Україну супроводжує низка відчутних макроекономічних, соціальних та структурних проблем, які не вирішилися навіть у період невеликого поживлення розвитку економіки 2000–2007 рр. та суттєво загострилися у кризові періоди 2008–2010 рр. та 2014–2015 рр. Багаторічний зарубіжний досвід доводить, що найбільш успішний розвиток економіки відбувається в тих країнах, яким вдалося побудувати інституціональну структуру ринкової економіки на основі традиційних цінностей, норм і правил суспільного життя, що чітко проявилось на прикладах модернізації Німеччини, Японії, Південної Кореї, Китаю тощо [1, с. 4]. Відтак, особливою актуальністю для України відзначаються проблеми технологічних зрушень у базових галузях та секторах економіки та їх інституціональне забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомим науковим доробком у напрямі дослідження проблем розвитку національної економіки в умовах постіндустріалізації вважаються праці відомих українських учених-економістів – О.І. Амоші, В.М. Геєця, С.І. Дорогунцова, Я.А. Жаліла, М.З. Згуровського, М.О. Кизима, Л.Г. Мельник, А.І. Мокія, Л.І. Федулової, А.С. Філіпенка, А.А. Чухно. Питанням інноваційного розвитку країни присвятили свої праці І.Г. Бабець, А.С. Гальчинський, В.А. Денисюк, О.Є. Кузьмін, Л.Г. Ліпич, Ю.В. Макогон, С.І. Соколенко, І.М. Школа та інші дослідники.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування структурних зрушень у домінантних галузях та секторах економіки України.

Виклад основного матеріалу. Грунтовні дослідження технологічних зрушень як вагомого чинника розвитку здійснювалися ще на початку ХХ століття представниками школи класика економічної теорії Й. Шумпетера – видатним українським ученим-економістом М.І. Туган-Барановським, російським економістом М.Д. Кондратьєвим та німецьким ученим А. Шпитгофом, які вважали науково-технічний прогрес ключовою силою економічного зростання [2]. Ними закладено концептуальні засади теорії структурних зрушень на основі технологічних змін, яку широко опрацьовували послідовники та продовжують розвивати сучасні дослідники.

Розробка новітніх базових технологій та періодичне їх впровадження у виробництво здійснюють

структурну перебудову економіки та сприяють утворенню галузей-локомотивів загального розвитку. Соціально-технологічні парадигми, за результатами досліджень учених, відповідають лагу 48-68 років та вважаються чинниками «довгих хвиль» Кондратьєва. Український академік В.М. Геєць відзначає шість таких парадигм, нумеруючи їх періоди від нумерації зазначених «довгих хвиль», та виокремлює ключові фактори [3, с. 131-132]:

- перша довга хвиля (1790–1850) – механізація праці у ткацтві;
- друга довга хвиля (1851–1895) – вуглевидобуток та паровий двигун;
- третя довга хвиля (1896–1946) – чорна металургія;
- четверта довга хвиля (1947–1989) – енергія (нафта та продукти органічної хімії);
- п'ята довга хвиля (1990–2040) – мікроелектроніка;
- шоста довга хвиля (2041–?) – біотехнології.

Учений зазначає, що ключовий фактор певної парадигми діє і для технологій, започаткованих у попередніх парадигмах, змінюючи їхню технічну якість [3, с. 132]. Світова економічна практика показує, що передові країни випереджають інших за впровадженням технологічних змін. Відтак, інтенсивність використання галузями-локомотивами ключового фактора та інвестування в новітні технології забезпечують формування технологічної парадигми суспільства. Одна із ключових ролей у цьому процесі належить державним інститутам, особливо у частині забезпечення сприятливих умов для перерозподілу стратегічних ресурсів.

Відомий професор Гарвардської школи бізнесу Майкл Портер опублікував у своїй праці «Переваги країн у конкурентній боротьбі» («The Competitive Advantage of Nations») результати ґрунтовних досліджень, де було проаналізовано ситуацію в сотні галузей у десяти країнах і здійснено спробу встановити причини їх успіхів і невдач у міжнародній конкурентній боротьбі [4; 5].

Значний акцент учений зробив на першій детермінанті «ромбу Портера» (1 – забезпеченість країнами факторами виробництва; 2 – умови попиту; 3 – споріднені та допоміжні галузі; 4 – стратегія і структура фірм та конкуренція між ними), де серед усіх факторів виробництва виокремив особливу роль розширених факторів (advanced factors) (комунікаційна інфраструктура, високоосвідчені та кваліфіковані працівники, дослідницькі інститути і лабораторії, технологічні ноу-хау) та їхні переваги над базовими (basic factors) (природні ресурси, клімат, місцезнаходження, демографія), вважаючи, що, на відміну від

Таблиця 1

Послідовні показники оцінювання структурних змін

Показник	Обчислення	Функція
1. Індекс структурних змін	$I_{\text{бс}} = \frac{M_{\text{бс}}}{M_{\text{обс}}},$ де $I_{\text{бс}}$ – індекс структурних змін; $M_{\text{бс}}$ – маса структурної зміни у досліджуваному періоді; $M_{\text{обс}}$ – маса структурної зміни у базовому періоді.	Відображення динаміки економічної структури
2. Швидкість структурних змін	$V_{\text{бс}} = \frac{M_{\text{бс}} - M_{\text{обс}}}{T},$ де $V_{\text{бс}}$ – швидкість структурних змін T – час проходження структурної зміни (різниця між роками, що з кожним роком зростає на 1).	Співставлення різних структурних змін, встановлення дихотомії та асинхронності змін
3. Інтенсивність структурних змін	$E_{\text{бс}} = M_{\text{бс}} * V_{\text{бс}},$ де $E_{\text{бс}}$ – інтенсивність структурних змін	Визначення рівня структуроутворювального впливу

Джерело: зведено автором

Таблиця 2

Результати розрахунку структурних змін за видами економічної діяльності

ВЕД	Індекс структурної зміни (I, %)											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Будівництво	0,93	1,05	1,12	1,02	1,10	1,17	0,85	0,66	0,83	0,80	0,78	0,71
Добувна промисловість	1,06	0,96	0,85	0,98	1,00	1,06	1,40	1,09	1,47	1,66	1,60	1,21
Переробна промисловість	1,02	1,05	1,04	1,14	1,17	1,15	1,02	0,90	0,84	0,76	0,76	0,61
Діяльність транспорту і зв'язку	1,01	1,07	1,00	0,90	0,87	0,81	0,78	0,90	0,85	0,88	0,86	0,68
Сільське господарство	0,90	0,74	0,73	0,64	0,53	0,46	0,48	0,51	0,53	0,61	0,56	0,56
Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води	0,92	0,82	0,65	0,63	0,63	0,60	0,56	0,65	0,60	0,65	0,68	0,53
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів	0,98	1,06	1,06	1,16	1,17	1,21	1,28	1,31	1,40	1,47	1,46	1,27
Освіта	1,08	1,14	1,04	1,08	1,1	1,04	1,06	1,24	1,16	1,1	1,2	1,08
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,12	1,15	1,06	1,09	1,12	1,09	1,06	1,30	1,33	1,24	1,36	1,18
Інші види економічної діяльності	1,07	1,09	1,33	1,29	1,34	1,47	1,58	1,57	1,47	1,39	1,41	1,55
Швидкість структурної зміни (V, %)												
ВЕД	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Будівництво	-0,30	0,10	0,17	0,03	0,08	0,12	-0,09	-0,18	-0,08	-0,08	-0,08	-0,10
Добувна промисловість	0,30	-0,10	-0,23	-0,03	0,00	0,05	0,27	0,05	0,24	0,31	0,25	0,08
Переробна промисловість	0,40	0,50	0,27	0,68	0,68	0,48	0,04	-0,24	-0,34	-0,48	-0,44	-0,64
Діяльність транспорту і зв'язку	0,10	0,50	0,00	-0,35	-0,36	-0,43	-0,43	-0,18	-0,22	-0,17	-0,17	-0,36
Сільське господарство	-1,70	-2,10	-1,47	-1,48	-1,54	-1,47	-1,20	-1,00	-0,84	-0,64	-0,65	-0,60
Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води	-0,50	-0,55	-0,73	-0,58	-0,46	-0,42	-0,39	-0,28	-0,28	-0,22	-0,18	-0,24
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів	-0,20	0,40	0,23	0,50	0,42	0,43	0,50	0,49	0,54	0,58	0,52	0,28
Освіта	0,40	0,35	0,07	0,10	0,10	0,03	0,04	0,15	0,09	0,05	0,09	0,03
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,40	0,25	0,07	0,08	0,08	0,05	0,03	0,13	0,12	0,08	0,11	0,05
Інші види економічної діяльності	1,10	0,65	1,63	1,05	1,00	1,15	1,21	1,05	0,77	0,57	0,55	0,68
Інтенсивність структурних змін (E, %)												
ВЕД	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Будівництво	-1,14	0,43	0,77	0,11	0,36	0,56	-0,30	-0,47	-0,26	-0,26	-0,26	-0,29
Добувна промисловість	1,50	-0,45	-0,93	-0,12	0,00	0,25	1,79	0,26	1,69	2,42	1,91	0,48
Переробна промисловість	8,04	10,4	5,47	15,1	15,7	10,9	0,86	-4,23	-5,72	-7,15	-6,50	-7,70
Діяльність транспорту і зв'язку	1,37	7,30	0,00	-4,27	-4,25	-4,77	-4,54	-2,14	-2,58	-2,02	-2,02	-3,33
Сільське господарство	-24,8	-25,4	-17,5	-15,3	-13,2	-11,0	-9,5	-8,3	-7,3	-6,3	-5,9	-5,5
Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води	-2,85	-2,81	-2,93	-2,24	-1,79	-1,54	-1,35	-1,10	-1,03	-0,88	-0,76	-0,80
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів	-2,44	5,28	3,06	7,20	6,09	6,50	7,95	7,95	9,42	10,6	9,38	4,32
Освіта	2,16	2,00	0,35	0,54	0,55	0,17	0,23	0,93	0,52	0,28	0,55	0,18
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,48	0,95	0,23	0,27	0,30	0,18	0,10	0,54	0,54	0,33	0,49	0,20
Інші види економічної діяльності	17,4	10,4	32,0	19,9	19,7	24,8	28,2	24,3	16,6	11,6	11,3	15,4

Джерело: розраховано автором за [10; 11]

базових, якими наділила країну природа, розширені є наслідком інвестицій з боку фізичних осіб, компаній та уряду [6, с. 192-193].

У процесі дослідження домінуючих галузей та секторів економіки, вважаємо доцільним визначення структурних змін, що відбувалися у валовому внутрішньому продукті в розрізі видів економічної діяльності. Для цього використано індекс структурних змін, визначено їх швидкість та інтенсивність, що дало можливість відображення динаміки економічної структури, встановлення дихотомії та асинхронності змін і визначення рівня структуроутворюючого впливу (табл. 1).

У контексті даного дослідження ключовим показником для цих розрахунків визначено частку будівництва у валовій доданій вартості (ВДВ) (Мбс – маса структурної зміни), а за базовий період у динаміці 2001–2013 рр. взято 2001 рік (Мбс).

Результати аналізу структурних змін у розрізі видів економічної діяльності, зокрема показник їхньої інтенсивності вказує на те, що найбільший вплив будівництва на ВДВ відбувся у 2004 р. та дещо менший у 2007 р., де маса та індекс структурних змін в останньому переважають рівень 2004 р. (табл. 2; рис. 1). Це можна пояснити тим, що в умовах зростання зовнішнього попиту, який протягом періоду 2000–2004 рр. був одним із ключових чинників розвитку економіки України, суттєво активізувалися обсяги інвестицій в основний капітал, де найбільший приріст відзначився у 2004 р. (28%). Також у цей період простежувався значний макроекономічний дисбаланс, де темпи зростання реальних грошових доходів перевищували темпи зростання реального ВВП та інвестицій в основний капітал (рис. 2) [7, с. 1-9; 8; 9].

У процесі даних розрахунків будівництво розглядається виключно як вид економічної діяльності відповідно до класифікатора ВЕД Державної служби статистики України і не включає видобування сировини, виробництва будівельних матеріалів і послуг, пов'язаних із процесом утворення та реалізації будівельної продукції (будівель і споруд).

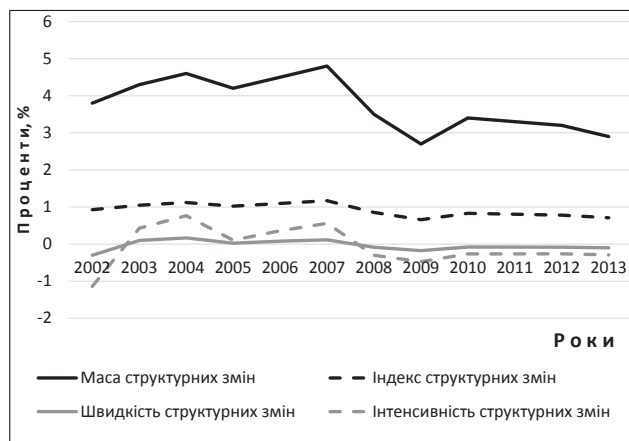

Рис. 1. Результати аналізу структурних змін будівельної галузі у період 2001–2013 рр. (%)

Джерело: розраховано та сформовано автором

Темпи приросту базових макроекономічних показників протягом 2000–2008 рр. зображено на рисунку 2.

Із усіх видів економічної діяльності найбільший структуроутворюючий вплив на ВДВ протягом 2001–2013 рр. здійснювали «торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів» та «добувна промисловість», що

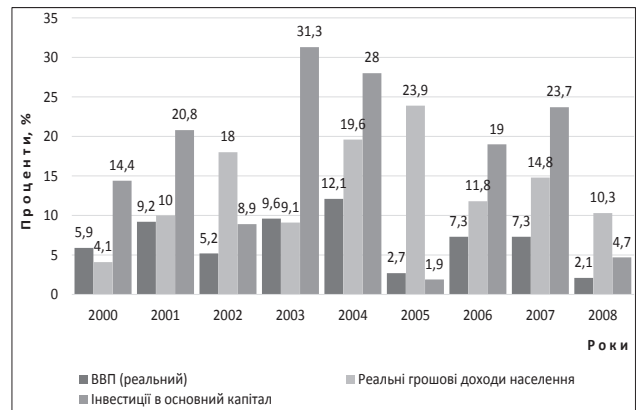

Рис. 2. Темпи приросту реального ВВП, реальних грошових доходів населення та інвестицій в основний капітал протягом 2000–2008 рр. (% до попереднього року)

Джерело: [7, с. 8-9; 8; 9]

підтверджує домінування в економіці України частки третинного сектору (транспортних послуг; послуг зв'язку; комунальних послуг; торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку), а також високий попит і привабливі світові ціни на експортну сировинну продукцію добувної та металургійної промисловостей.

Висновки. Наявність «інституціональних пасток» у пріоритетних для державного розвитку галузях і секторах економіки призводить до зростання трансакційних витрат майбутніх періодів та подальшої депресивності. Відтак, сучасний стагнруючий стан вітчизняної економіки вимагає якісно нових структурних змін, що сприятимуть розвитку високотехнологічних галузей і секторів економіки, формуванню їхнього сприятливого інституціонального середовища та забезпеченню переорієнтації економіки із сировинно-ресурсних принципів функціонування в інноваційно-інвестиційну модель сталого розвитку із вагомою інтелектуальною компонентою.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Івашина О.Ф. Інституціоналізація економічного розвитку : автореф. дис. ... д.е.н. : 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки. – ДВНЗ «Національний гірничий університет» /
- Олександр Флорович Івашина. Дніпропетровськ, 2011. – 38 с.
- Бажал Ю. Доля теорії: 100-річчя класичної праці М.І. Туган-Барановського і сучасність / Ю. Бажал // Економіка України. – 2004. – № 12. – С. 58-63.
- Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія: у 2 ч. – Ч. 1 / за ред. В.М. Гейця, А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 389 с.
- M.E. Porter, The Competitive Advantage of Nations (New York: Free Press, 1990).
- R.M. Grant, «Porter's Competitive Advantage of Nations: An Assessment», Strategic Management Journal 12 (1991), pp. 535-48.
- Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: конкуренція на глобальному ринку / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Ткачук. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 856 с.
- Ковтун Н.В. Статистична оцінка передумов економічної кризи в Україні / Н.В. Ковтун [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.econom.univ.kiev.ua/articles/>.
- Офіційний сайт Національного банку України. Грошова і банківська статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/Statist/index.htm>
- Офіційний сайт Державної служби статистики України. Основні показники соціально-економічного розвитку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
- Валовий внутрішній продукт України за 2012 р. Економічна

статистика / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

12. Виробництво та розподіл валового внутрішнього продукту за

видами економічної діяльності 2013 р. Економічна статистика / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 338(477):316.72

Проскуріна М.О.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри шоу-бізнесу

Київського національного університету культури і мистецтв

МІСЦЕ КУЛЬТУРНИХ ІНДУСТРИЙ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Стаття присвячена аналізу місця, яке займають культурні індустрії в національній господарській системі України. Досліджено їхній потенціал та можливості для ревіталізації економічно депресивних регіонів. Визначено основні перешкоди для перетворення культурних індустрій на повноцінну галузь економічної діяльності.

Ключові слова: культурні індустрії, національне господарство, державне регулювання економіки.

Проскуріна М.О. МЕСТО КУЛЬТУРНЫХ ИНДУСТРИЙ В СИСТЕМЕ НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ

Статья посвящена анализу места культурных индустрий в системе национального хозяйства Украины. Дан анализ их возможностей и потенциала для ревитализации экономически депрессивных регионов. Определены основные преграды для преращения культурных индустрий в сферу полноценной экономической деятельности.

Ключевые слова: культурные индустрии, национальное хозяйство, ревитализация региона, государственное регулирование экономики.

Proskurina M.O. THE PLACE OF CULTURAL INDUSTRIES IN SYSTEM OF NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE

The article deals with analysis of the place of cultural industries in the national economic system of Ukraine. It analyzed their economic potential and opportunities to revitalize economic depressed regions. There was identified barriers for transformation cultural industries to the sphere of full economic activity.

Keywords: cultural industry, national economy, revitalization of the region, government regulation of the economy.

Постановка проблеми. На початку 2016 р. Урядом України було ратифіковано угоду з Європейською Комісією щодо співробітництва за програмою «Креативна Європа» і, зокрема, за підпрограмою «Медіа». Це програма Європейського Союзу для сектору культури та креативності. Варто зазначити, що після економічної кризи 2008 р. сектор культурних та креативних індустрій (ККІ) в країнах ЄС продемонстрував стабільність та значні темпи приросту порівняно з іншими секторами економік та розглядається як дієвий інструмент для подолання наслідків економічних спадів та стабілізації економічної ситуації. Більше того, культурні індустрії виступають як інструмент ревіталізації та перепрофілювання депресивних регіонів. Їх розвиток як сфери підприємницької діяльності дає змогу створювати унікальні інноваційні та конкурентоспроможні товари та послуги, використовуючи креативний потенціал людини. Він сприятиме прискоренню та дієвій трансформації національної соціально-економічної системи на тлі підсилення ролі регіонів у контексті глобалізації. Доцільно виявити, яке місце посідають культурні та креативні індустрії в національному господарстві України, проаналізувати їхній потенціал.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання взаємозв'язку економіки, мистецтва та культури в різних аспектах піднімали у своїх роботах такі видатні економісти-дослідники, як Дж.М. Кейнс, Л. Роббінс, М. Блауг, У. Баумоль, Т. Веблен, Т. Скітловски та ін. Культура розглядалася як важливий елемент соціо-економічного середовища та рушійний фактор його розвитку. Дослідження взаємозв'язку між культурною, суспільством та економікою представлені в роботах таких економістів, як Д. Белл

(Bell D.), М. Кастельс (Castells M.), С. Леш та Дж. Урі (S. Lash & J. Urry). Питання формування, класифікації та розвитку креативних індустрій розглядали у своїх наукових працях такі вчені, як Р. Флоріда (Florida R.), М. Харріс (Harris M.), Д. Хезмондгалл (Hesmondhalgh D.), Ч. Лендрі (Landry Ch.), Д. Тросбі (Throsby D.). Серед російських дослідників варто назвати О. Зеленцову, Н. Гладкіх, І. Кірію. Питанню економічного значення культурних індустрій присвячені роботи П. Інкей (Inkei P.), Х. ван дер Поля (Pol H.van der) Д. Паувера (Power D.), Т. Нієлсена (Nielsen T.) та ін. Економічне значення фестивалів та інших масових заходів аналізують Б. Джанеско (Janeczko B.), Т. Мюльса (Mules T.), Б. Річі (Ritchie B.), К. Моуана (Maughan C.), Ф. Біанчіні (Bianchini F.), Г. Герзони (Guerzoni G.) та ін. Досліджують принципи економіко-математичних вимірювань результатів діяльності у сфері культури А. Вреттос (Vrettos A.), Дж. Кромптон (Crompton J.L.) та ін. Очевидним є значний інтерес до ролі культурних та креативних індустрій у дослідженнях економістів зі всього світу. У вітчизняній науці надається перевага дослідженню креативного сектору економіки. Так, зокрема, питання, пов'язані з розвитком креативної економіки, функціонуванням креативних індустрій, висвітлені в роботах Л. Антошкіної, В. Базилевича, П. Бубенко, Б. Буркинського, Ю. Зайцева, О. Мельника, І. Радіоновой, Н. Рудь та ін. Розвиток креативної економіки досліджують С. Киричук, Т. Галахова. Окреме ґрунтовне дослідження креативних індустрій проведено І. Вахович та О. Чуль. Індустріалізації культури та дозвілля присвячені роботи О. Копієвської, І. Петрової, Н. Цимбалюк, О. Крот та ін. Варто зазначити, що для вітчизняної науки